

## เรื่อง วัดเจติยกุลม

### รายละเอียด

บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรเมืองมรดกโลกในเขตอรัญญิกที่มีวัดขนาดเล็กใหญ่เรียงรายติดต่อกันราว 40 วัดแต่ละวัดล้วนก่อสร้างด้วยศิลาแลงที่เป็นภูมิปัญญาของชาวกำแพงเพชรและผู้คนที่มาเที่ยวชมพากันมหัศจรรย์ใจว่าสิ่งก่อสร้างและสถาปัตยกรรมที่หลากหลายล้วนมีความเป็นกำแพงเพชร คือเอกลักษณ์ที่เด่นเฉพาะตัวสมเป็นเมืองมรดกโลก

วัดเจติยกุลม เป็นที่อยู่ห่างจากทุกวัดในบริเวณเดียวกันทางเข้าอยู่ตรงข้ามวัดสิงห์ เลี้ยวขวาเข้าไปประมาณ 400 เมตร ในป่าค่อนข้างทึบ ห่างไกลผู้คน ไปสำรวจหลายครั้งแล้วยังไม่เคยพบผู้คนเข้าไปท่องเที่ยวในบริเวณเจติยกุลมอาจเป็นเพราะถ้ามองภายนอกแล้วเหมือนเนินดินที่ยังไม่มีการขุดแต่งแต่ประการใดวันนี้ไปสำรวจอย่างใกล้ชิดและละเอียด พบว่าวัดเจติยกุลมมีสถาปัตยกรรมที่แตกต่างจากทุกวัด เท่าที่เคยสำรวจมาแล้วทั้งนครชุม นครไตรตรึงษ์และกำแพงเพชรเกือบร้อยวัดยังไม่พบสถาปัตยกรรมใดเหมือนวัดเจติยกุลม ด้านหน้าของวัดหันไปทางทิศตะวันออกตามแบบฉบับทั่วไปของวัดทุกวัดในอุทยานประวัติศาสตร์ฐานวิหารมีการก่อสร้างสองชั้น ชั้นแรกสูงประมาณเกือบสองเมตรยังมองเห็นแนวก่อสร้างอย่างชัดเจนและลงตัวทั้งสองด้านของพระวิหารมีบันไดขึ้นทั้งสองด้าน ร่องรอยเป็นบันไดที่ไม่ใหญ่โตนักเมื่อเปรียบกับขนาดวิหาร ด้านหน้ามีลานกว้าง ราว 100 ตารางเมตร ถัดขึ้นไป มีการก่อสร้างวิหารอีกชั้นหนึ่งสูงราว 1 เมตร มีระเบียงและหลังคาด้านหลังบนพระมหาวิหารหน้าองค์พระประธาน มีร่องรอยการขุดพระ ที่ลึกกว่าสามเมตร กว้างกว่า หกเมตร นับว่าเป็นหลุมใหญ่ที่สุดเท่าที่พบ บริเวณฐานพระประธาน เจาะลึกลงไปกว่าสองเมตร พบเพียงแนวของฐานพระเท่านั้น พบหลักฐานใดๆเลยสิ่งที่นับว่าไม่เหมือนวัดใดเลยคือเจติยขนาดใหญ่ตั้งอยู่บนฐานเดียวกับวิหารเท่าที่พบเราพบอยู่วัดเดียวคือวัดอวาสน้อยที่มีลักษณะสถาปัตยกรรมที่คล้ายกัน ส่วนที่เป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของของวัดเจติยกุลม คือฐานเจติยที่ตั้งอยู่บนฐานวิหารนั้น เป็นลักษณะกลมมดงามมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำศิลาแลงขนาดใหญ่มาก่อให้เกิดกลมกลิ้งนับว่าเป็นเรื่องที่ยากมาก ถัดจากฐานเจติยกลมนั้นมา กลับไม่มีองค์เจติย แต่เป็นลักษณะเหมือนการก่อสร้างสำหรับประดิษฐานพระพุทธรูปอยู่บนเจติย ยังมีหลักฐานที่เห็นได้ชัดนับว่าเป็นโบราณสถานที่ไม่เหมือนที่แห่งใดอาจสันนิษฐานได้หลายแนวทางควรที่นักประวัติศาสตร์และนักโบราณคดีจะได้สืบค้นและหาความจริงกันต่อไปว่าทำไมเจติยประธานวัดเจติยกุลม จึงมีฐานและสถาปัตยกรรมที่ไม่เหมือนที่แห่งใดเลย ถัดไปจากเจติยกุลม มีขุมพระขนาดเล็กอาจเป็นสิ่งก่อสร้างภายหลัง ถูกขุดทำลายไปเช่นกัน หลังขุมพระเป็นสิ่งก่อสร้างคล้ายศาลา ขนาดปานกลาง แต่เสาศิลาแลงเป็นการตัดศิลาแลงมาทั้งต้น มีทั้งอยู่ในสภาพสมบูรณ์ และถูกขุดค้นทำลาย แทบไม่น่าเชื่อว่า เสาศิลาแลงขนาดใหญ่จะหักเป็นท่อนๆไปได้ทั้งๆที่หน้าจะทำลายได้ยากยิ่งในบริเวณเขตสังฆาวาสพบบ่อน้ำขนาดกลางอยู่หนึ่งบ่อนอกนั้นเป็นป่าทึบไม่พบสิ่งก่อสร้างใดๆเลยวัดเจติยกุลมมี

อะไรหลายอย่างที่เรควรจะได้ศึกษาเปรียบเทียบภูมิปัญญา กับสถาปัตยกรรมแล้วเราจะพบคำตอบที่น่าหลงใหลว่าเมื่อเจาะลึกลงไป ในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแล้วจึงมีสิ่งก่อสร้างที่ยิ่งใหญ่ จนได้รับยกย่องเป็นเมืองมรดกโลก

**ที่ตั้ง :** อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำปิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 62000 ตามทางหลวงหมายเลข 101 ถึงหลัก กม.ที่ 360 เลี้ยวซ้ายเข้าอุทยานฯ เปิดให้บุคคลทั่วไปได้เข้าชมทุกวัน ไม่เว้นวันหยุดราชการและวันหยุดนักขัตฤกษ์ ตั้งแต่เวลา 08.00-17.00 น. หรือสอบถามรายละเอียด เพิ่มเติมได้ที่ โทรศัพท์ 055-711921, 055-712528

**รายละเอียด และ อัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ : อัตราค่าธรรมเนียมเข้าชมอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร**

ชาวไทย 20 บาท : ชาวต่างประเทศ 100 บาท

### อัตราค่ายานพาหนะ

รถจักรยานสองล้อ คันละ 10 บาท/คัน

รถจักรยานยนต์ คันละ 20 บาท/คัน

รถจักรยานสามล้อ คันละ 20 บาท/คัน

รถจักรยานยนต์สามล้อ คันละ 30 บาท/คัน

รถยนต์ทุกชนิด คันละ 50 บาท/คัน

ภาพโดย : [https://arit.kpru.ac.th/ap/local/?nu=&pages=2&code\\_db=DB0011&code\\_type=](https://arit.kpru.ac.th/ap/local/?nu=&pages=2&code_db=DB0011&code_type=)

คำสำคัญ : วัดเจดีย์กมล

ที่มา : <http://www.sunti-apairach.com>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2017-02-25

[https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page\\_id=304&code\\_db=610009&code\\_type=01](https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=304&code_db=610009&code_type=01)